

မုန်ခွါသွံင်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်

BMS

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယီၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသးလၢတၢ်ကမၤကမၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယီဖိဒီးနပူၤတဝၢကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးက အိၣ်ဘၣ်ပူၤပူၤဖျဲးဖျဲး န့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆွဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒီး တက့ၢ်. တၢ်စု ဆူၣ်ခိၣ်တကး န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိးအဂီၢ်နီတချီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပူၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၤ(မ့တမ့ၢ်)ကတိၤပျံၤကတိၤဖုးနၤ, ပူၤမၤပျံၤမၤဖုးနၤ(မ့တမ့ၢ်)မၤတံာ်တၢ်နၤန့ၣ်လၢယုၤခူၣ်သ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကရံၣ်န့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိးလၢနနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဘၣ်. ကရံၣ်န့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအရူၤန့ၣ်အိးထီၣ်ဖဲမုၢ်ဆၣ်တုၤလၢမုၢ်ဖိဖး (မုၢ်တနံၤတုၤလၢမုၢ်ယဲၢ်နံၤ), ဂီၤ၉:၀၀ - ၃:၀၀ န့ၣ်ရံၣ်, မဲၤစူၤရံၣ်ကရံၣ်န့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအဟံၣ်ကဒုးအိးထီၣ်ခံဆဲးလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်လၢန့ၣ်သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. လိတဲစီနီၣ်ဂံၢ်မုၢ်ဝဲ(၀၈၈-၂၉၁-၂၄၃၇)န့ၣ်လီၤ.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပူၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်သ့ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိတၢ်ခဲ, ဟံၣ်ပျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအိၣ်, တဘၣ်ဆၢတၢ်ဖဲဖးနီၤဖးအိၣ်ဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဲသ့ၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ(မ့တမ့ၢ်)တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဆူကရံၣ်န့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ(COVID-19)တၢ်ဆါအယီၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယီၤပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယာ်နၤ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံာ်ကတူၢ်ခီဖျိပူၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၤတဂၤမိၤဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲဘၣ်နၤ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပူၤဂုၢ်ပူၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်(မ့တမ့ၢ်)သးဘၣ်တံာ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်တုၤဒ်လဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၢ်ဒိမၤဝၤဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံာ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကုလိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်လံၤန့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစီဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလံာ်ဖးလံာ် မ့တမ့ၢ် ဂဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်အသးစုၣ်လီၤကုၤလံၤဒီး ဆဲးကတိၤသကိးကုၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြီဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယီမူဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤကအါထီၣ်အဖိခိၣ်မံသုကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယီဖိကိးဂၤဒီးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသုသးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မုန်ခွါသွံ့ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်

MRML

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျိးသးလၢတၢ်ကမၤကမၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပူၤတဝၢကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ပူၤပူၤဖျိးဖျိး န့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆွဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲး တက့ၢ်. တၢ်စု ဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂီၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၤ(မ့တမ့ၢ်)ကတိၤပျံၤကတိၤဖုးနၤ, ပၤမၤပျံၤမၤဖုးနၤ(မ့တမ့ၢ်)မၤတံာ်တၢ်နၤန့ၣ်လဲၤယုၤခူၣ်သ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢနနီၢ်ကစၢ်ဒဲးဘၣ်. ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢအဟံၣ်ကဒုးအိၣ်ခံဆဲးလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်လၢန့ၣ်သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢမဲၤရၢမိၢ်အရူန့ၣ်အိးထီၣ်ဖဲမုၢ်ဖိဖုးန့ၣ်(မုၢ်ယဲၤန့ၣ်)ဖဲရူအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကြးလၢနကဘၣ်မဲၢ်ဆုးဘၣ်, နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. နတဘၣ်ဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤဒၣ်နဲတဂ့ၢ်, ဒီးသ့ၣ်နီၣ်နဲထီၣ်ဘိလၢတမ့ၢ်နတၢ်ကမၢ်ဘၣ်.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆူၢ်ခီ** - ပၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုၤထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤသ့ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိတၢ်ခဲ, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအီၤ, တဘၣ်ဆၢတဲာ်ပာ်ဖးနီၤဖးအီၤဘၣ်, ဆူၢ်ခီအဲၤသ့ၣ်ဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ(မ့တမ့ၢ်)တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအယိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိၣ်ပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၤ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံာ်ကတူၢ်ခီဖျိပူၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၤတဂၤမိၤဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲဘၣ်နၤ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပၤဂုၢ်ပၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်(မ့တမ့ၢ်)သးဘၣ်တံာ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်တုၤဒၣ်လဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၢ်ဒိမၤဝၤဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံာ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကုလိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်လံၤန့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစီၢ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလံာ်ဖးလဲာ် မ့တမ့ၢ် ဂဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမုၢ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤကုၤလံၤဒီး ဆဲးကတိၤသကိးကုၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြီဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူၤဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤကအါထီၣ်အဖိခိၣ်မံၤသုကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူၤဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသုသးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မှန်ခွဲသွင်ထုံးတမ်းဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်-တက်ကဏ္ဍသွင်ညါရလီလီဖီဖျိတက်ကလုာ်သိင်ဒိင်အဂီၢ်

MLO

- ခီဖျိလၢ(COVID-19) အယိဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျိးသးလၢတၢ်ကမၤကမၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပူၤတဝၢကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ပူၤပူၤဖျိးဖျိးန့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆွဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲး တက့ၢ် . တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိအဂီၢ်နီတဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်တအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ (မ့တမ့ၢ်) နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပူၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၤ (မ့တမ့ၢ်) ကတိၤပျံၤကတိၤဖုးနၤ, ပူၤမၤပျံၤမၤဖုးနၤ (မ့တမ့ၢ်) မၤတံာ်တၢ်နၤန့ၣ်လဲၤယုၤခူၣ်သ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညိပိာ်မုာ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိာ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢနနီၢ်ကစၢ်ဒဲးဘၣ်. ကညိပိာ်မုာ်ကရၢအဟံၣ်ကဒုအိးထီၣ်ခံဆဲးလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်လၢန့ၣ်သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲလးအူကညိပိာ်မုာ်ကရၢအရူန့ၣ်အိးထီၣ်မုာ်ဆၣ်တုၤမုာ်ဖိဖးနံၤ (မုာ်တနံၤတုၤမုာ်ယံးနံၤ) ဖဲဂီၤ ၀၉:၀၀-၃:၀၀န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကြးလၢနကဘၣ်မဲာ်ဆုးဘၣ်, နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. နတဘၣ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိဒဲးနဲတဂ့ၤ, ဒီးသ့ၣ်နီၣ်နဲထီၣ်ဘိလၢတမ့ၢ်နတၢ်ကမၢ်ဘၣ်.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပူၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သွံၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤသ့ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိတၢ်ခဲ, ဟ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအီၤ, တဘၣ်ဆၢတၢ်ဝဲာ်ဖးနီၤဖးအီၤဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဆူကညိပိာ်မုာ်ကရၢအအိၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအယိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖုာ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၤ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံာ်ကတူၢ်ခီဖျိပူၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ (မ့တမ့ၢ်) နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၤတဂၤမိၤဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲဘၣ်နၤ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပူၤဂုာ်ပူၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ် (မ့တမ့ၢ်) သးဘၣ်တံာ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်တုၤဒဲးလဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၢ်ဒီးမၤဝါဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကုလိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်လံန့ၣ်, ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစိာ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလံာ်ဖးလံာ် မ့တမ့ၢ် ဂဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမုာ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤကုၤလံးဒီး ဆဲးကတီၤသကိးကုၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြီဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကအါထီၣ်ဝဲအဖိခိၣ်မံသုကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသုသးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မုန်ခွါသွံ့ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်

Tak

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသးလၢတၢ်ကမၤကမၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သီးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပုၤတဝၢကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးန့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆွဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲးတက့ၢ်. တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂီၢ်နီတဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ (မ့တမ့ၢ်) နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပုၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၤ (မ့တမ့ၢ်) ကတိၤပျံၤကတိၤဖုးနၤ, ပုၤမၤပျံၤမၤဖုးနၤ (မ့တမ့ၢ်) မၤတံာ်တၢ်နၤန့ၣ်လဲၤလုတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညီပိာ်မုာ်ကရၢ, တၢ်ထီၣ်ခါမုာ်ခွါသွံ့ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးကမံးတံာ်(SGBVC) မ့တမ့ၢ် မူၤစလုာ်ပိာ်မုာ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိာ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢနနီၢ်ကစၢ်ဒဲးဘၣ်. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်အံၤတၢ်ကဟံၣ်အိၣ်လၢတၢ်ခူသ့ၣ်ဒီးတအိၣ်ဒီးအဘူးအလဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပုၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သွံ့ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိတၢ်ခဲ, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအီၤ, တဘၣ်ဆၢတံာ်ပာ်ဖးနီၤဖးအီၤဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဆူကညီပိာ်မုာ်ကရၢ, တၢ်ထီၣ်ခါမုာ်ခွါသွံ့ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးကမံးတံာ်(SGBVC) မ့တမ့ၢ် မူၤစလုာ်ပိာ်မုာ်ကရၢအအိၣ်ဒ်သီးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ(COVID-19)တၢ်ဆါအယိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖုၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သီးတၢ်ဒုးယၢ်နၤ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံာ်ကတူၢ်ခီဖျိပုၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ (မ့တမ့ၢ်) နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သီးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၤတဂၤဇိၤဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲဘၣ်နၤ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပုၤဂုာ်ပုၤဂၤတအိၣ် ဒီးတၢ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ် (မ့တမ့ၢ်) သးဘၣ်တံာ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်တုၤဒၣ်လဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၢ်ဒိမၤဝၢဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကုၤလိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်လံၤန့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစိာ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလံာ်ဖးလံာ် မ့တမ့ၢ် ဂဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမုာ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤက့ၤလံးဒီး ဆဲးကတိၤသကိးက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြီဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူၤဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကအါထီၣ်တၢ်အဖိခိၣ်မံၤသုကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူၤဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲး ဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသုသးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မုၢ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်

THI

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယိဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသးလၢတၢ်ကမၤကမၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပုၤတဝၢကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ဝဲပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးန့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆွဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲးတက့ၢ်. တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရံၣ်ဂီၢ်အဂီၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပုၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၤ(မ့တမ့ၢ်)ကတိၤပျံၤကတိၤဖျဲးနၤ, ပုၤမၤပျံၤမၤဖျဲးနၤ(မ့တမ့ၢ်)မၤတံာ်တၢ်နၤန့ၣ်လဲၤယုထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညိပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢနကဘၣ်ဘျါရံၣ်ဂီၢ်လၢနနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲဘၣ်. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တဖၣ်အံၤတၢ်ကဟံၣ်အိၣ်လၢတၢ်ခူသ့ၣ် ဒီးတအိၣ်ဒီးအဘူးအလဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပုၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သွံၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်သ့ၣ်ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိတၢ်ခဲ, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအိၣ်, တဘၣ်ဆၢတံာ်ဝဲဖးနီၤဖးအိၣ်ဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဆူကညိပိာ်မုၢ်ကရၢ ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ(မ့တမ့ၢ်)တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအယိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖ့ၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၤ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံာ်ကတူၢ်ခီဖျိပုၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၤတဂၤဇိၤဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲဘၣ်နၤ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပုၤဂ့ၢ်ပုၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်(မ့တမ့ၢ်)သးဘၣ်တံာ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်တုၤဒၣ်လဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၢ်ဒိမၤဝါဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကုလိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖီခိၣ်လဲန့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစီၢ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလံာ်ဖးလဲာ် မ့တမ့ၢ် ဂဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤကုၤလဲၤဒီး ဆဲးကတိၤသကိးကုၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ခါန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြိဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကအါထီၣ်ဝဲအဖီခိၣ်မိသုကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသုသးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မုၢ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်

BDY

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယိဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသး လၢတၢ်ကမၤကမ့ၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပူၤတဝါကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ဝဲပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးန့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲးတက့ၢ်. တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂီၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပုၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၢ(မ့တမ့ၢ်)ကတိၤပျံၤကတိၤဖျဲးနၢ, ပုၤမၤပျံၤမၤဖျဲးနၢ(မ့တမ့ၢ်)မၤတံၢ်တၢ်နၢန့ၣ်လဲၤယုထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညိပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢနနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲဘၣ်. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တဖၣ်အံၤတၢ်ကဟံၣ်အိၣ်လၢတၢ်ခူသ့ၣ် ဒီးတအိၣ်ဒီးအဘူးအလဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပုၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သွံၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်သ့ၣ်ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိၤတၢ်ခဲ, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအိၣ်, တဘၣ်ဆၢတၢ်တၢ်ဖးနီၤဖးအိၣ်ဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဆူကညိပိာ်မုၢ်ကရၢ ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ(မ့တမ့ၢ်)တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအယိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖ့ၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၢ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံၢ်ကတူၢ်ခီဖျိပုၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၢတဂၤဒီးတၢ်ကိၤတၢ်ခဲဘၣ်နၢ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပုၤဂၢ်ပုၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်လိာ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်(မ့တမ့ၢ်)သးဘၣ်တံၢ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်တုၤဒၣ်လဲၣ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၢ်ဒိမၤဝါဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကုလိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖီခိၣ်လဲၣ်န့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစီၢ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလံာ်ဖးလဲၣ် မ့တမ့ၢ် ဂဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤကုၤလဲၣ်ဒီး ဆဲးကတိၤသကိးကုၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြိဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကအါထီၣ်ဝဲအဖီခိၣ်မိသုကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသုသးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.